

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาในชุมชนรอบหนองหาร จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยกำหนดการนำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน

ดังมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ในขั้นนี้ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์ให้ได้องค์ความรู้ต่างๆ ได้แก่ 1) การเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 3) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ 4) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน และ 6) การวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งผลของการศึกษาสามารถสรุปในประเด็นสาระสำคัญได้ดังนี้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะและประสบการณ์ที่มีความหมายหลากหลายและสัมพันธ์กันเป็นองค์รวมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรู้แจ้ง รู้จริงในสิ่งที่ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตจริงได้

1.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการคือช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ในระหว่างวิชาต่างๆ ได้ มีทักษะในการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และช่วยลดความซับซ้อนในการเรียนเนื้อหาในหลักสูตร

1.3 วิธีการบูรณาการการเรียนรู้มีหลายวิธี ได้แก่ แบบสอดแทรก แบบคู่ขนาน แบบสหวิทยาการ และแบบโครงการ เป็นต้น

1.4 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมี 2 ประเภท ได้แก่ การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.5 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำได้ 2 วิธี วิธีที่ 1 เป็นการกำหนดประเด็นหรือหัวเรื่องก่อน วิธีที่ 2 เป็นการพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ก่อนแล้วจึงกำหนดประเด็นหรือหัวเรื่องที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

1.6 แนวทางการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทำได้โดยการประเมินคุณภาพหรือความสามารถของผู้เรียน ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริงเป็นสำคัญ

1.7 แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นแหล่งทรัพยากร สถานที่ บุคคล ภูมิปัญญา วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม คติ ความเชื่อของท้องถิ่นซึ่งนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

2. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและชุมชนรอบหนองหารในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ท้องถิ่นเป็นฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

2.1 โรงเรียนบ้านแป้นสามัคคีราษฎร์บำรุง ตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธิ์นาแก จังหวัดสกลนคร มีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ ได้แก่ หนองหาร หนองน้ำกิน วัด

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์พืชพรรณธรรมชาติ ได้แก่ ไม้ไผ่ ต้นกก

ผักตบชวา

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและภูมิปัญญาในท้องถิ่น ได้แก่ นางละเอียด โมตา มีความชำนาญด้านการทอผ้า นายวิทยา ศรีสิทธิ์ มีความชำนาญด้านการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ว่าที่ร้อยตรี ระวี แสนปากดี มีความชำนาญด้านดนตรีพื้นบ้าน

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ได้แก่ การเลี้ยงผีปู่เจ้า

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ได้แก่ การทำนา กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์

2.2 โรงเรียนบ้านโพนบกผดุงศาสตร์ ตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร มีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ ได้แก่ หนองหาร

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ พืชพรรณธรรมชาติ ได้แก่ บัวบก ผักบั้ง ผึ้ง มะกรูด มะขาม มะเขือเทศ มะพร้าว

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและภูมิปัญญาในท้องถิ่น ได้แก่ การทำเครื่องสีข้าวกล้องแบบโบราณ ยาสระผมจากมะกรูด ครีมนะขาม น้ำยาล้างจาน

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ได้แก่ การเลี้ยงผีปู่เจ้า

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ได้แก่ การทำนา การปลูกผักพืชไร่

2.3 โรงเรียนบ้านน้ำพุครุราษฎร์สงเคราะห์ ตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร มีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ ได้แก่ หนองหาร น้ำพุธรรมชาติ

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ พืชพรรณธรรมชาติ ได้แก่ ไม้ไผ่ ต้นกก บัวคอกจากมูลวัว กระบือ และหมู

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและภูมิปัญญาในท้องถิ่น ได้แก่ นายสมพงษ์ กล่อมใจ มีความชำนาญในเรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ นายแสงเพชร บัวพรม มีความชำนาญในเรื่อง การทำแก๊ซชีวภาพจากมูลสัตว์

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีบุญพระเวสสันดร พิธีกรรมเลี้ยงผีหมอ

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ได้แก่ วนเกษตรกรรมของ นายแสงเพชร บัวพรม เป็นสถานที่ปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ เช่น ไก่ นกกระทา ปลาตุ๊ก โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 โรงเรียนบ้านโพนงามโคกวิทยา ตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร มีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ ได้แก่ หนองหาร วัดอรุณแสงทอง วัดศรีบุญเรือง ฝ่ายน้ำล้นวังคำมือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ พืชพรรณธรรมชาติ ได้แก่ ไม้ไผ่ ผักตบชวา ต้นฝื่อ ต้นกก ฟางข้าว

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและภูมิปัญญาในท้องถิ่น ได้แก่ นายโส บันสีทา และนางหนูครอง พรหมบุรมย์ มีความชำนาญด้านการจักสานมวย นางใบอ่อน นารถโคษา และนางเบ็ญจ ไพไหล มีความชำนาญด้านการทำดอกไม้ประดิษฐ์ นายจักรพันธ์ หาญมนตรี นางใบอ่อน นารถโคษา และนางนวล ศรีษะเนตร มีความชำนาญด้านพานบายศรี นายฉลาด จันทะระภา มีความชำนาญด้านการตัดผม นางนวลตา จาเพียรราช มีความชำนาญด้านการเกษตร พืชสมุนไพร

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ได้แก่ การเลี้ยงผีปู่ตา การแห่เทียนพรรษา การแห่พระวันสงกรานต์ ไหลเรือไฟ งานบุญมหาชาติ หมอเหยา

แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ได้แก่ สวนเกษตรไร่นาสวนผสม ของนายเม็ง นาคโคตร สวนสมุนไพรของนางนวลตา จาเพียรราช ไร่ข้าวโพดของนางปรารถนา รุ่งเรือง ไร่มะเขือเทศของนายสัมพันธ์ ปิตะคง สวนมะม่วงของนางใบ นานงที การเลี้ยงหมู ของนางวิมลมาลย์ เกาโพธิ์

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน

จากการวิเคราะห์สังเคราะห์หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานซึ่งกระบวนการของรูปแบบประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ในขั้นนี้ครูจะต้องวิเคราะห์หลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทำการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อจะได้ทราบเป้าหมายของการพัฒนาการเรียนรู้ที่ต้องการจัดให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

2. วิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ในขั้นนี้ครูจะต้องพิจารณา วิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นว่าแหล่งเรียนรู้ใดมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นฐานของการเรียนรู้ ซึ่งแหล่งเรียนรู้ที่กำหนดจะต้องมีความสอดคล้องเอื้อต่อประเด็นการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ประกอบด้วย แหล่งทรัพยากร สถานที่ บุคคล ภูมิปัญญา วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม คติ และความเชื่อของท้องถิ่น

3. กำหนดรูปแบบ วิธีการบูรณาการ ในขั้นนี้ครูจะต้องพิจารณาว่าจะใช้รูปแบบวิธีการในการบูรณาการแบบใดจึงจะเหมาะสมกับเป้าหมายของการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ ในท้องถิ่นที่กำหนดใช้เป็นฐานของการเรียนรู้ รวมทั้งเหมาะกับผู้เรียน รูปแบบบูรณาการมี 4 รูปแบบ ได้แก่

3.1 รูปแบบสอดแทรก ผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวข้อที่สอดคล้องกับชีวิตจริง หรือสาระการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นมา ผู้สอนสามารถจัดเชื่อมโยง สาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหา ความรู้ความจริงจากหัวข้อที่กำหนด

3.2 รูปแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงกันแบบคู่ขนาน

3.3 รูปแบบสหวิทยาการ เป็นการนำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยง เพื่อจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน

3.4 รูปแบบโครงการ ครูจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ร่วมกันสอนเป็นคณะ หรือเป็นทีม ร่วมกันวางแผน ปรึกษาหารือร่วมกัน และกำหนดหัวข้อเรื่อง/มโนคติ/ปัญหาาร่วมกัน และร่วมกันดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการเป็นโครงการ ใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง ด้วยการนำเอาชั่วโมง ของรายวิชาต่างๆ ที่ผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ผู้สอนอาจแยกกันสอนได้

4. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นฐาน ในขั้นนี้เป็นการวางแผน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการตามรูปแบบ วิธีการบูรณาการที่ได้พิจารณากำหนดไว้ ซึ่งในการบูรณาการจะนำเอาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ที่ได้พิจารณาว่ามีความเหมาะสมมาเป็นแกนหรือฐานของการดำเนินการบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีลำดับชั้นการดำเนินการ ดังนี้

4.1 กำหนดแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

4.2 กำหนดสาระการเรียนรู้แกนร่วม

4.3 สร้างผังการบูรณาการ (Web) ให้เห็นความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของหัวข้อ แหล่งการเรียนรู้กับเนื้อหาวิชาต่างๆ

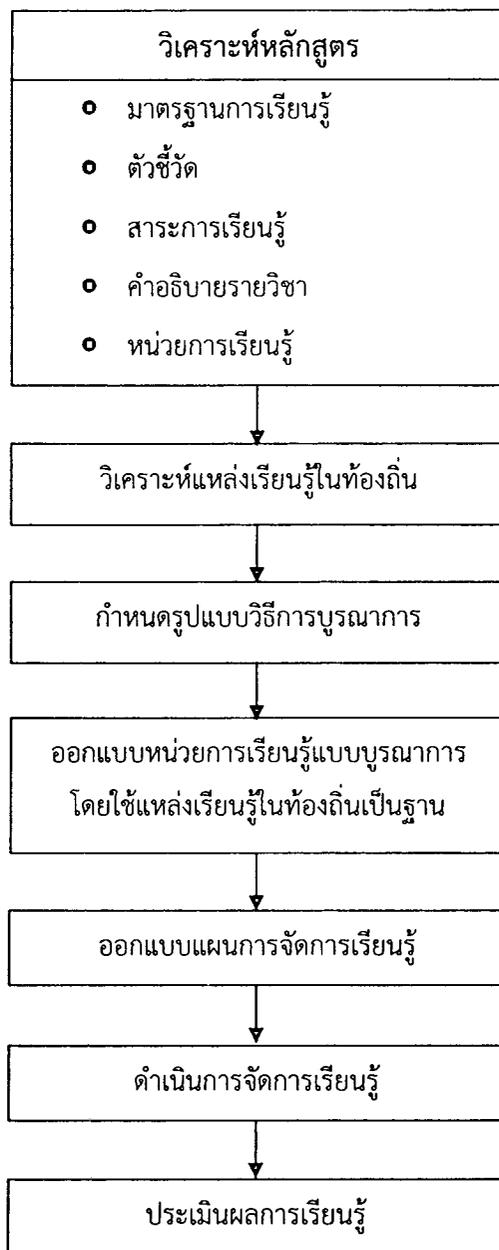
5. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในขั้นนี้ครูจะต้องดำเนินการวางแผน เตรียมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานทั้งในเรื่องการวางแผนร่วมกันในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ตารางการเรียน อาคารสถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) หัวเรื่อง 2) เวลาสอน 3) สาระสำคัญ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สาระการเรียนรู้ 6) ความรู้เดิมที่จำเป็น 7) ลำดับขั้นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 8) แหล่งเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้
- 10) การประเมินผลการเรียนรู้ 11) กิจกรรมเสนอแนะ และ 12) การบริหารจัดการแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

6. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ในขั้นนี้เป็นขั้นของการดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน โดยครูจะดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ เน้นการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ในสถานการณ์จริงและการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย เชื่อมโยงกับบริบทของการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง

7. ประเมินผลการเรียนรู้ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบ ประเมินว่าการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยมุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

จากกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานข้างต้นสามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน

ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้
ในท้องถิ่นเป็นฐานผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
จัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานของครูที่ได้รับการ
ฝึกอบรมระหว่างก่อนการอบรมและหลังการอบรม ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน
ของครูที่ได้รับการฝึกอบรม ระหว่างก่อนการอบรมและหลังการอบรม

จำนวนครู	คะแนนก่อนการฝึกอบรม			คะแนนหลังการฝึกอบรม			คะแนน พัฒนาการ	จำนวนผู้ได้ คะแนนหลัง การฝึกอบรม ร้อยละ 80 ขึ้นไป
	คะแนน เต็ม	ร้อยละ 80	คะแนน เฉลี่ย	คะแนน เต็ม	ร้อยละ 80	คะแนน เฉลี่ย		
12	30	24	16.50	30	24	27.30	10.10	12

จากตาราง 1 พบว่าครูผู้เข้ารับการอบรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
เป็นฐาน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยก่อนการฝึกอบรมได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.50
หลังการฝึกอบรมได้คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 27.30 มีคะแนนพัฒนาการหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น
10.10 คะแนน และมีผู้ได้คะแนน ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 12 คน

2. ผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้
ในท้องถิ่นเป็นฐานของครูที่ได้รับการฝึกอบรม ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
เป็นฐานของครูที่ได้รับการฝึกอบรม

ครูคนที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ระดับคุณภาพเฉลี่ย	ความหมาย
1	ริมฝั่งหนองหารบ้านโพนงาม	3.53	ดีมาก
2	บ้านโพนงามโคก	3.09	ดี
3	พานบายศรี	3.50	ดีมาก
4	สมุนไพรรักษาโรค	2.99	ดี
5	บ้านน้ำพุ	3.44	ดี
6	ไม้ไผ่สารพัดประโยชน์	2.98	ดี
7	ผักปลอดสารพิษ	3.45	ดี
8	เรารักหนองหาร	3.36	ดี
9	ทอเสื่อ ทอใจใส่ชีวิต	3.43	ดี
10	ฉันคือชาวนา	3.25	ดี
11	กระป๋อง	3.19	ดี
12	เรารักบ้านเกิด	3.47	ดี
เฉลี่ยรวม		3.30	ดี

จากตาราง 2 พบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน มีคุณภาพระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยรวมของระดับคุณภาพ เท่ากับ 3.30 และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน มีคุณภาพระดับดีมาก จำนวน 2 คน และระดับดี จำนวน 10 คน

3. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ครูซึ่งได้รับการฝึกอบรมพัฒนาขึ้น

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ครูซึ่งได้รับการฝึกอบรมพัฒนาขึ้น ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหน่วยการเรียนรู้
แบบบูรณาการที่ครูซึ่งได้รับการฝึกอบรมพัฒนาขึ้น

ครู คนที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	นักเรียนผ่านเกณฑ์		นักเรียนไม่ผ่าน เกณฑ์		คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	
			จำนวน คน	ร้อยละ	จำนวน คน	ร้อยละ	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละ
1	ริมฝั่งหนองหารบ้านโพนงาม	22	22	100	-	-	45.00	90.00
2	บ้านโพนงามโคก	25	23	92.00	2	8.00	40.35	80.70
3	พานบายศรี	20	20	100	-	-	43.78	87.56
4	สมุนไพรใกล้ตัว	18	17	94.44	1	5.56	39.56	79.12
5	บ้านน้ำพุ	15	14	93.33	1	6.67	43.05	86.10
6	ไม้ไผ่สารพัดประโยชน์	20	19	95.00	1	5.00	43.25	86.50
7	ผักปลอดสารพิษ	23	23	100	-	-	38.55	77.10
8	เรารักหนองหาร	15	15	100	-	-	40.25	80.05
9	ทอเสื่อ ทอใจใส่ชีวิต	24	24	100	-	-	43.09	86.18
10	ฉันทคือชวานา	16	16	100	-	-	45.56	91.12
11	กระบือ	20	18	90.00	2	10.00	42.55	85.10
12	เรารักบ้านเกิด	20	20	100	-	-	41.33	82.66
รวม		238	231	97.05	7	2.95	42.19	84.38

จากตาราง 3 พบว่าผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ครูซึ่งได้รับการฝึกอบรมพัฒนาขึ้น จำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ มีนักเรียนทั้งหมด 238 คน ผ่านเกณฑ์ 231 คน คิดเป็นร้อยละ 97.05 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ครู ซึ่งได้รับการฝึกอบรมพัฒนาขึ้นเฉลี่ย เท่ากับ 42.19 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.38 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ นักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 75 ขึ้นไป